

Marek Derwich

"Le soppressioni del secolo XIX e l'Ordine Agostiniano. Congresso dell'Istituto Storico Agostiniano, Roma 19-23 ottobre 2009", cura Luis Marín de san Martín, Roma 2010 : [recenzja]

Hereditas Monasteriorum 2, 407-408

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Luis MARÍN DE SAN MARTÍN OSA (cura), *Le soppressioni del secolo XIX e l'Ordine Agostiniano. Congresso dell'Istituto Storico Agostiniano, Roma 19–23 ottobre 2009* (Studia Augustiniana Historica, 17), Roma: Institutum Historicum Augustinianum, 2010, ss. 792

Warto zwrócić uwagę czytelnika na ten zbiór poświęcony kasatom klasztorów należących do zakonu kanoników regularnych św. Augustyna nie tylko z powodu jego obszerności, ale przede wszystkim dlatego, że omówione w nim zostały kasaty na całym świecie. Spośród 29 opublikowanych tu prac aż 10 dotyczy krajów pozaeuropejskich. Cztery artykuły poświęcono XIX w. jako epoce kasat (M. Á. Orcasitas OSA, *El siglo XIX, un período oscuro en la historia de la Orden de San Agustín. Apertura del Congreso*; M. Revuelta González, *Panorama general del fenómeno exclaustrador*; L. Marín de San Martín OSA, *La época exclaustadora. Marco ideológico y social*; F. Rojo Martínez OSA, „*Inter tribulationes mundi et consolationes Dei...*”).

Omawiając kasaty w Europie, po trzy prace poświęcono kasatom klasztorów kanoników regularnych św. Augustyna w Italii (M. Mattei OSA, *Cronologia delle leggi soppressive e della loro applicazione in Italia nel XIX secolo*; P. Bellini OSA, *La soppressione dei monasteri femminili agostiniani italiani nel secolo XIX* – jedyna w tomie praca poświęcona kasatom kanoniczek; A. Delle Foglie, *Le soppressioni napoleoniche e la sorte delle biblioteche agostiniane in Italia: I casi di Milano e Napoli*) i w Hiszpanii (J. J. Vallejo Penedo OSA, *Las secularizaciones de los agustinos en España durante el Trienio Liberal (1820–1823)*; R. Paniagua Miguel OSA, *Implicaciones económicas de la desamortización de Mendizábal en los conventos agustinos españoles*; C. Alonso Vañes OSA, *Las posesiones de tres conventos menores de España a la vigilia de la exclaustación*), po jednej kasatom w Irlandii (David Kelly OSA, *The question of “exclaustation” in the Irish Province in the 19th Century*), Belgii (Provincia Franco-Belgica, M. Schrama OSA, *Suppression of monasteries and religious liberty. Two consequences of the french revolution concerning the Augustinian communities in the Low Countries*), Francji (W. Schouten OSA, *Gli agostiniani in Francia dal 1771 al 1871*), Bawarii (M. Wernicke OSA, *Die säkularisation in Bayern und ihre auswirkung auf einige Augustinerkonvente*), Czechach (W. S. Faix OSA, *Paradigms of suppression: Emperor Joseph II (1780–1790) and the Augustinians of Bohemia*), Polsce (M. Donaj OSA, *Conseguenze delle rappresaglie politiche verso l'Ordine Agostiniano nel XIX secolo in Polonia*) i na Malcie (J. Sciberras OSA, *La libertà negata. Gli agostiniani a Malta durante l'occupazione francese (1798–1800)*).

Prace poświęcone kasatom w Nowym Świecie zaczyna studium pokazujące, jak dzięki kasatom w Starym Świecie zakon rozprzestrzenił się w Stanach Zjednoczonych, w których – oczywiście – kasat nie było (K. A. Gersbach OSA, *Beginning and growth of the Augustinian Order in the United States 1796–1900*). Część poświęconą kasatom w Ameryce Łacińskiej zaczyna charakterystyka tutejszego XIX-wiecznego liberalizmu (R. Gilberto Castillo OSA, *Panorámica general del liberalismo hispanoamericano durante el siglo XIX*). Następnie kolejno przedstawiono sytuację zakonu w tym stuleciu w Meksyku (R. Jaramillo Escutia OSA, E. González Ayala OSA, *Las Provincias agustinas mexicanas ante el liberalismo del siglo XIX*), Kolumbii, Wenezueli i Ekwadorze (F. Campo del Pozo OSA, *Consecuencias de la independencia, la desamortización y las exclaustaciones en Colombia, Venezuela y Ecuador. Siglo XIX*), w Kolumbii (L. A. Monroy Barrera OSA, *Repercusión de las desamortizaciones y exclaustaciones del siglo XIX en la Provincia agustiniana de Colombia*), Boliwii (H. van den Berg OSA, *La desaparición de la Orden de San Agustín en Bolivia. 9 de noviembre de 1826*), Peru, któremu poświęcono dwie prace (F. J. Campos y Fernández de Sevilla OSA, *Los agustinos en el Perú en el tránsito del Virreinato a la República (1790–1840)*; A. Ortegá Izquierdo, *La última fase del proceso de desamortización en el Perú: la Orden de San*

Agustín (1840–1867)), Argentynie (E. Sánchez Pérez OSA, *Argentina. Los agustinos en la coyuntura independentista de América*) i Chile (G. Carrasco Notario, *Secularizaciones del s. XIX y sus antecedentes en la crisis del s. XVIII en la Provincia agustina de Chile*). Poza tym przedstawiono także kasaty na Filipinach (P. Garcíá Galende OSA, *The suppression of the Augustinian parishes in the Philippines in 1889*) i w Australii (M. Endicott OSA, *Exclaustrated Augustinians in nineteenth-century Australia*).

Tom kończy indeks osób oraz bardzo szczegółowy (z podrozdziałami) spis treści. Ze wszech miar godny polecenia zbiór.

Marek DERWICH
Instytut Historyczny
Uniwersytet Wrocławski

Bogusław MIGUT (ed.), *Leksykografia chrześcijańska na progu trzeciego tysiąclecia* [*Christian Lexicography on the Eve of the Third Millennium*] (Towarzystwo Naukowe KUL, Źródła i monografie, 226), Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, Międzywydziałowy Zakład Leksykograficzny KUL, 2002, pp. 191

This useful publication presents three essential West-European encyclopedias (A. Heinz, *Lexikon für Theologie und Kirche (LThK) – its origins, premises, and the form of the 3rd edition (1993–2001)*; G. Mathon, *Catholicisme. Hier – aujourd’hui – demain. History – evaluation – perspectives (abridgement)*; G. Rocca, *Dizionario degli istituti di perfezione*) as well as information on the work on the *Russian Catholic Encyclopedia* (W. Zadworny). Its principal part has been dedicated to the *Catholic Encyclopedia* published by the Catholic University of Lublin, in particular to the eight volumes issued before Migut’s work was printed (up to the entry *cinema [kino]*; as of now, 17 volumes have been published in total, the last one ranging from *Republic [Republika]* to *Serbia*). Following the presentation of the origins of the encyclopedia, its editing structure, the concept behind it, and its present-day state (summed up B. Migut), members of the editorial staff and independent specialists carried out an evaluation of the first eight volumes of the encyclopedia in five main fields, namely: theology (J. Misiurek and A. Zuberbier), philosophy (S. Janeczek and J. J. Jadacki), history of the Church (A. Weiss and J. Strzelczyk), social issues (Z. Skwierczyński and P. Nitecki), literature (S. Fita), as well as literature and art (K. Dybciak). Finally, J. Warmiński compiles a listing of printed reviews and commentaries of the *Catholic Encyclopedia*.

Marek DERWICH
Institute of History
University of Wrocław